

ALLES VOOR EEN STRESSVRIJE OVERTOCHT

Vandaag besteld, morgen niet in huis

Als een goudvis ondersteboven in zijn bak drijft, is zijn volgende bestemming vaak het riool via de toiletpot. Bij vissen wordt het niet altijd even nauw genomen met het dierenwelzijn. Hoe anders is dat bij twee van de grootste aquariumvissengroothandelaren in Nederland.

TEKST: NIENKE OORT | FOTO'S: NIENKE OORT EN DE JONG MARINELIFE

Arie de Jong (61), eigenaar van De Jong Marinelife B.V., en Frank de Goey (49), directeur en mede-eigenaar van Ruinemans Aquariums B.V., verdienen hun brood met de handel in respectievelijk zoutwatervissen en zoetwatervissen. Samen bevoorraden ze dierenwinkels en tuincentra (Ruinemans iets meer dan De Jong Marinelife) en leveren ze aan openbare aquaria en dierentuinen in Europa en Rusland (De Jong Marinelife wat meer dan Ruinemans). Voor hen is het dus van wezenlijk belang dat 'hun handel' goed verzorgd wordt en in perfecte gezondheid verkeert.

Met zijn De Jong Marinelife B.V., gevestigd in Spijk, heeft Arie de Jong (61) een uniek concept handen. Hij is de grootste leverancier van zeewatervissen en koraal in Europa en misschien wel van de wereld. Behalve dat zijn bedrijf bijzonder is – er zijn altijd rond de 25.000 dieren van ongeveer duizend soorten op voorraad, verdeeld over duizend aquaria die weer opgedeeld zijn in vierduizend compartimenten – is Arie dat zelf ook. Als klein kind groeide hij op in de onderneming van zijn ouders, toen nog (1958) aquariumspeciaalzaak Scalare geheten. "Ik ben van jongs af aan altijd met vissen en aanverwante zaken bezig geweest. Door al die jaren ervaring kan ik wel zeggen dat ik aardig wat kennis heb vergaard", zegt hij bescheiden, want waarschijnlijk zijn er weinig mensen op de wereld die meer van zeedieren weten dan hij.

De dierenhandel

Het woord dierenhandel heeft door de jaren heen een negatieve lading gekregen. Een dierenhandelaar zou alleen maar aan geld denken en het welzijn van 'zijn handel' ondergeschikt achten. Best oneerlijk, want het overgrote deel dat hard werkt in deze dierenbranche, doet dat met veel dierenliefde en toewijding. Dit komt naar voren in de reeks prachtige verhalen van willekeurig gekozen ondernemers die allemaal hun inkomen genereren uit het werken met dieren. Dit artikel is deel 4 uit de serie.

Frank de Goey: "Wij gaan expres niet mee in de online trend 'vandaag besteld, morgen in huis'. Dat komt de dieren niet ten goede."

Arie de Jong: "Elke dag loop ik rond 18.00 uur de vloer op en kijk ik alle aquaria en elke vis die erin zwemt na."

Stressvermindering

Zo ontdekte De Jong, in combinatie met onderzoeken van de universiteiten Utrecht en Gent, dat haaien meningitis (hersenvliesontsteking) kunnen krijgen van een te hoog stressniveau, dat veroorzaakt kan worden tijdens transport. Door goed na te denken, alle kennis van de afgelopen jaren te combineren, ontdekte Arie dat als het zuurstofgehalte in de watertanks van de vrachtwagens verhoogd wordt van 100% naar bijvoorbeeld 160%, de vissen niet of nauwelijks nog stress ervaren. Dit is later ook wetenschappelijk onderbouwd door de verschillende instellingen en universiteiten. Inmiddels heeft De Jong een eigen wagenpark bestaande uit speciaal ingerichte vrachtwagens. Deze beschikken over aparte watertanks, waarbij onafhankelijk van elkaar de temperatuur en het klimaat geregeld kan worden.

“En zo heb ik nog wel een aantal ontdekkingen gedaan. Het nadeel is alleen dat alle kennis in mijn hoofd zit en niet op papier staat. Nu mijn zoon en dochter in de nabije toekomst de zaak overnemen, is dat niet handig. Dus werk ik nauw samen met onze bioloog die mijn kennis, ervaring en bevindingen wetenschappelijk onderbouwt en vervolgens documenteert”, aldus de eigenaar.

Omdat De Jong zo betrokken is, vindt hij het wel eens moeilijk te verkroppen dat de passie bij sommige houders van een aquariumspeciaalzaak ontbreekt. “Tot voor kort mocht iedereen zo starten, terwijl een zeewateraquarium veel kennis en inlevingsvermogen vergt. Vroeger waren het echt alleen de bevlogen mensen die zich bezighielden met dit soort zaken. Gelukkig begint dat weer te veranderen

Familie De Jong, vroeger en nu.

mede door toedoen van Dibevo: vorig jaar is het besluit ‘Houders van Dieren’ ingegaan. Elke verkoper van deze dieren moet nu voor 2020 zijn vakbekwaamheidspapieren halen. Nieuwe bedrijven moeten ze meteen hebben.”

Ingenieur

Frank de Goey heeft een compleet andere achtergrond dan zijn collega. Hij werkte in de auto-industrie in Engeland. Ruinemans Aquarium B.V. in Montfoort wordt dus niet gerund door iemand met een dierenhart, maar door een ingenieur. Komt dat het dierenwelzijn wel ten goede? Jazeker!

“Ik zat al wat jaartjes in het buitenland, maar kom oorspronkelijk uit Montfoort. De oude Ruinemans, die zijn bedrijf hier gevestigd had, hoorde van mijn bestaan. Het bedrijf was midden jaren negentig een beetje vastgelopen en er moest iets gebeuren. Toen dacht hij aan mij. Op zulke momenten merk je hoe klein Montfoort is”, lacht De Goey.

De Goey werd in 1997 aangesteld als directeur. “Ik ben meteen aan de gang gegaan met innoveren en investeren. Daardoor hebben we nu een hal met een perfecte klimaatbeheersing en hergebuiken we het grootste gedeelte van tienduizenden liters water die we dagelijks nodig hebben. Ook heb ik mij gestort op meer verkoop”, vertelt de mede-eigenaar.

Dit heeft ertoe geleid dat Ruinemans tegenwoordig een gestroomlijnd afnemersnetwerk heeft opgebouwd. “We streven er altijd naar dat de vissen binnen 24 uur in hun nieuwe aquarium zitten. We verpakken de vissen dat ze het

goed 48 uur uithouden, maar die tijd gebruiken we liever niet. Onze afnemers weten dus ook dat ze op een vaste dag moeten bestellen en op een vaste dag geleverd krijgen. Wij gaan expres niet mee in de online trend 'vandaag besteld, morgen in huis'. Dat komt de dieren niet ten goede."

De ingenieur had dan in eerste instantie misschien niets met vissen, dat is nu wel anders. "Natuurlijk ga je er vanzelf affectie mee krijgen. Maar doordat ik een industriële achtergrond heb, bedenk ik ook handigheden die automatisch goed zijn voor zowel de dieren als voor het bedrijf."

Ronde hoeken

Zo bedacht De Goey een registratiesysteem waarin altijd precies terug te vinden is uit welk aquarium welke vis afkomstig is. Als er dan een bacterie, ziekte of parasiet gevonden wordt, is de bron snel te achterhalen. Ook geeft hij de ruimte om andere goeie ideeën uit te voeren, zoals de plastic zakken waarin de vissen vervoerd worden, van ronde hoeken voorzien. "Als je een gevulde zak neerzet, vouwen de hoekjes vaak om. Als daar dan net een vis tussen zit, overleeft hij het transport niet. Door de hoekjes rond te maken, kunnen de vissen niet meer klem komen te zitten. Een kleine maar lucratieve verandering", zegt hij.

De Goey is dan misschien zelf geen 'vissenmens', het personeel dat rondloopt heeft wel affiniteit met de waterdieren. "We willen hier mensen hebben rondlopen die graag met vissen bezig zijn en het liefst een opleiding in dierv verzorging hebben. Maar we leiden hier intern ook op. De diehard-hobbyist vindt hier geen baan, want die kan uren naar een visje staan kijken, dat schiet niet op", lacht De Goey. Behalve dat het betrokken personeel de vissen dagelijks controleert, heeft het bedrijf ook twee dagen in de week een dierenarts met een speciale vis-achtergrond rondlopen.

Kwekerijen

In beide ondernemingen wordt niet zelf gekweekt. Alles wordt geïmporteerd. De Jong: "Wij doen dat vooral om geen broodroof te plegen. In Indonesië en op de Filipijnen leven

"Een guppy plant makkelijk voort, maar als je er honderden per maand nodig hebt, is dat toch even een andere tak van sport"

miljoenen mensen van de vangst en kweek van vissoorten en koraal. Zij zijn daar goed in, wij in ze te transporteren. Schoenmaker, blijf bij je leest, zeg ik dan."

Ook bij Ruinemans wordt de voorraad vooral aangevuld met behulp van kwekers. "Een guppy plant makkelijk voort, maar als je er honderden per maand nodig hebt, is dat toch even een andere tak van sport", legt De Goey uit. Wel wordt er levend voer gekweekt. "Sommige vissen gedijen zoveel beter op levend aas. Dan kunnen we wel potjes gedroogd voer gebruiken, dat is namelijk veel makkelijker, maar onze afnemers zijn veel meer tevreden met gezonde sterke vissen. Dus zorgen wij daarvoor."

De bedrijven zijn ook heel kritisch naar hun leveranciers. De Goey: "We hebben wekelijks contact met onze leveranciers uit de 25 landen waaruit we importeren. De lijnen zijn kort en als er iets mis is, communiceren we dat direct."

De Jong heeft ook nog eens de voorkeur voor gekweekte vissen ten opzichte van wildvang. "Voor wildvang wordt, met name in armere landen, nog wel eens het 'hulpmiddel' cyanide gebruikt. Dat gif wordt in het water gegooit en dan kunnen alle bedwelmde vissen zo gepakt worden. Maar dat is niet de manier van werken waar wij mee geassocieerd willen worden."

Als directeur heeft hij de naam van De Jong Marinelife B.V. hoog te houden, al is het maar voor zijn zoon en dochter die klaarstaan om het roer over te nemen. Maar aan het einde van de dag, verdwijnt de zakelijke pet in de bureaula en neemt het hobbyhart het over. "Elke dag loop ik rond 18.00 uur de vloer op en kijk ik alle aquaria en elke vis die erin zwemt na. Op de allereerste plaats omdat ik dat leuk vind en er oprecht van geniet. Maar daarnaast zie ik het ook direct als er één tussen zit die niet in orde is en meestal weet ik ook direct wát er niet goed is. Dan kan er meteen ingegrepen worden en zo voorkomen we ziektes in het bedrijf. Maar inderdaad, dat rondje is elke dag het kroontje op mijn werk", zegt De Jong vol trots. ➔